

Edini slovenski dnevnik
- v Zedinjenih državah.
-
Velja za vse leto... \$3.00
- Ima 10.000 naročnikov:-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
- in the United States :-
-
Issued every day except
- Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 227. — ŠTEV. 227.

NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 27, 1913. — SOBOTA, 27. SEPTembra, 1913.

VOLUME XXI. — LETNIK XXI.

Milijonar Blanck in delavske pravice.

Milijonar Black, posestnik Triangle Waist Co., je plačal samo dvajset dolarjev kazni.

IRONIJA.

Delodajalcem ni nič za varnost svojih uslužencev. Vsi zaslužijo ostro kazeno.

Včeraj je posebna porota v New Yorku spoznala krvim milijonarja Maxa Blanca, posestnika Triangle Waist Co., št. 70, 5. Ave., katera je meseca marca 1911. pogorela. Pri tej prilici je našlo smrt v plamenih 140 milijih deklet. Sodišče ga je odsodilo na \$20 kazni.

Blanca je obdolžil inšpektor Walter J. Dugan, da je pustil 5. avgusta t. l. pri tovarni zaprta vrata, čeprav je delalo v tovarni par sto delavk. V slučaju, da bi izbruhnil požar, bi nastala pred vratni grozna panika, česar posledica bi bilo gotovo par človeških žrtev.

Ko je slišala Frances Perkins, tajnica komiteja za varnost pred požarjem, je rekla: — Naravnost ironična je kazen \$20 za moža, ki vedoma zapre vrata svoje tovarne in ne pomisli na posledice ognja, ki lahko vsak trenutek nastane pri takih podjetjih.

Cas je že, da tudi Blanek začne izpolnjevati postave.

Pri njegova tovarna ni edina, ki so jo preiskali. Odbor za varnost pred požarjem je preiskal veliko število tovar na načelne pomanjkljivosti, da si jih človek niti misli ne more. V slučaju, da se preeci komplieiran zapah kaj pokvari in da je kak nedostatek pri rešilni lestvici, morajo uslužbenci v slučaju ognja zgoreti.

Mary Dreier, članica Womens Trade Union League je ravnatočno obsojala prisojeno nizko kazeno.

— Take ljudi bi se moralno najstrože kaznovati — je rekla. — Sodišče je s tem jasno pokazalo, koliko ji je za delavo trpin. Teh razmer mora biti enkrat konec. V koga naj ima ljudstvo zaupanje, če ga nima v sodišču? Ce pa sudišče ne postopa pravilno, nima delavec nikogar, ki bi se zavezal.

Clanice Women's Trade Union organizirajo sedaj poseben odbor, ki bo imel nalogu uveljaviti posebno postavo z ozirom na varstvo proti ognju. Dosedanje postave so na papirju, izpolnjujejo jih pa nikdo. V slučaju, da napravi delavec kak pregresek, ga občutno kaznujejo, dočim nalože milijarnarju, ki ima takoreč sam na vesti preko sto človeških življenj, \$20 kazni.

Osem otrok zgorelo.

Quebec, Canada, 26. sept. — V neki hiši na St. Francois cesti je nastal požar. Otreoci zakonskih Trudel so že spali. Požar se je tako hitro razsiril, da niso mogli rešiti otrok. Stiri deklek in štiri dečki so zgoreli. Najstarejši je bil petnajst let star. Tudi žena Ulricha Trudel je surnuto nevarno oprečena.

Nativisti.

Nativisti skušajo zopet uložiti načelniku predloga s klavzulo o izobrazbi.

Washington, D. C., 26. sept. — Malo pred zaključkom posebnega zasedanja Kongresa se bo še enkrat poskusilo prodrieti z načelniku predloga, ki bo vsebovala znano klavzulo o izobrazbi. V danasiški seji načelniškega komiteja poslaniške zbornice se je namreč sklenilo, da se vnovič uloži staro Burnett - Dillingham načelniško predlogo, katero je bil predsednik. Treti vetač ter jo naredil neškodljivo. Demokrati, ki tiče za to stvarjo, bodo šli takoj na delo ter skušali dosegči, da bo demokratični kavkus indosiral predloga. To je neobhodno potrebno, ako se hoče, da bo prišla predloga še tekom sedanjega zasedanja na glasovanje.

Kakor se je svoječasno poročalo, je manjkal za sprejem predloga kljub vetu predsednika le sedem glasov. Od takrat pa se je sestav zakonodaje izdatno izpremenil.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRŽNAROVITE SE NANJ

Krasni in brzi parnik

(Avstro-American proge)

Kaiser Franz Josef I.

odpluje v soboto dne 11. oktobra

vožnja do Trsta samo 13 dni.

do Trsta ali Reke . . . \$37.00
do Ljubljane . . . \$38.18
do Zagreba . . . \$38.08

Za posebne kabine (oddelki med II. in III. razredom) stane vožnja samo \$4.00 več za Cikramio, na stroke polovica. Ta oddelki posebno državljani priporočamo.

Vožnje liste je dobiti pri FR. SAKSER, 82 Cortlandt St., New York.

Volitve v Mehiki.

Mehiški kongres bo najbrž izjavil, da je nemogoče izvesti predsedniške volitve.

Washington, D. C., 26. sept. — Pripadniki Carranza, ki se mude v Washingtonu, so izjavili danes, da se dne 26. oktobra ne morejo vršiti v Mehiki predsedniške volitve. V Washingtonu so iz različnih zanesljivih virov dospele vesti, da oponira mehiški kongres tako Huerto kakor tudi njegovega slammatemu možu Gamboi.

Oni ki poznavajo situacijo v Mehiki, pravijo, da se bo boj med Huerto in njegovim kongresom končal z izvolitvijo nekega drugačega provizoričnega predsednika, ki bo prišel iz severa. V zvezi s tem se imenuje Aldape in Caranza.

Ako bi izjavil kongres, da se ne more vršiti volitev postavnim potom, se bo iznova pričel prepričati Huerto in Gamboia na eni strani ter kongresom na drugi. Nasproti, ki se zanašajo v boju, ki bo izbruhnil, na armado, katera more dobiti svojo plačo le od kongresa. Aldape je eden vodiljev ustajec.

Spošno prevladuje mnenje, da se je ponesečila misija Zamacona, ki je bil odpoljan v Washington kot posebni odpoljanik Huerte. Obema vladama ne preostaja nič drugač kot pričakovati križe, ki bo gotovo nastopila, kadar hitro izjaviti kongres, da se volitve ne morejo vršiti postavnim potom.

Laredo, Tex., 27. sept. — Semkaj je dospeло dvajset ameriških beguncov. Poročajo o velikih razlikah v naziranju Mehikancev ter pravijo, da se prihodnjem mesecu govoriti ne bodo vršile predsedniške volitve.

Nativisti.

Nativisti skušajo zopet uložiti načelniku predloga s klavzulo o izobrazbi.

Washington, D. C., 26. sept. — Malo pred zaključkom posebnega zasedanja Kongresa se bo še enkrat poskusilo prodrieti z načelniku predloga, ki bo vsebovala znano klavzulo o izobrazbi. V danasiški seji načelniškega komiteja poslaniške zbornice se je namreč sklenilo, da se vnovič uloži staro Burnett - Dillingham načelniško predlogo, katero je bil predsednik. Treti vetač ter jo naredil neškodljivo. Demokrati, ki tiče za to stvarjo, bodo šli takoj na delo ter skušali dosegči, da bo demokratični kavkus indosiral predloga. To je neobhodno potrebno, ako se hoče, da bo prišla predloga še tekom sedanjega zasedanja na glasovanje.

Kakor se je svoječasno poročalo, je manjkal za sprejem predloga kljub vetu predsednika le sedem glasov. Od takrat pa se je sestav zakonodaje izdatno izpremenil.

Dva mlada bandita oropala železnico.

Prisilila sta strojevodjo in kurjača, da sta cdpla lokomotivo in dva voza od vlaka.

Z REVOLVERJI V ROKAH.

Policija je roparjema baje že nasledu. Ukraden sveta znaša \$100,000.

Birmingham, Ala., 26. sept. — Danes ob eni uru popolnči sta pri Bibbville, tri milje južno od Woodstock, Ala., skočili na eksprezni vlak Queen & Crescent železniške proge dva mlada roparja. Z revolverji v rokah sta prisilila strojevodjo in kurjača, da sta odpela od vlaka lokomotivo, eksprezni in poštni voz. Ko se je to zgodilo, je moral voziti strojevodja naprej, dočim so ostali drugi vozovi na proggi. Peljali so se mimo Tuscaloo, Ala., in se ustavili v nekem samotnem kraju. Banditi sta razstrelila dinamiton blagajno v ekspreznu voz, vzel seboj vse, kar sta mogli nesti in pobegnila. Vsakemu se čudno dozvede, da jim ni preprečilo bega osobje ekspreznega in poštnega voza.

Lokomotiva je vozila do Englewooda, kjer ji je pošla para. Montgomery, Ala., 26. sept. — Iz Tuscaloosa poročajo, da so prisili na sled predznameno roparjev. V bližini mesta so našli ob malem poljskem ognju dve prazni steklenici za žganje. Ogenj sta zakurila s pomočjo deska po eksploziji razdejane vlaka.

Eutaw, Ala., 26. sept. — Tukaj so danes arretirali pet mladih mož, kateri sumijo, da so v zvezi z rokom. Dva so kmalu nato izpustili, tri pa zaprli. Ukraden sveta se ceni od \$50,000 do \$100,000.

Pri cesarju Francu Jožefu.

Dunaj, Avstrija, 26. sept. — Cesarske Franze Jožef je sprejel danes avdijencijo novoimenovanega poslanika Zdržnega držav na dunajskem dvoru, Fredericka Cortland Penfielda iz New Yorka. Penfield je izročil cesarju svoje poverništve, kakor tudi odtklica pisma svojega prednika Richarda C. Kerensa.

Kerens in njegov tajnik sta se peljala že prej v državnih karosah v dvor, kjer se je izvršila ceremonija z vsem sjajem, katerega se razvije na dunajskem dvoru ob sprejemu novih poslanikov.

Lincolnov spomenik.

Washington, D. C., 26. sept. — Komisija, ki ima sklepati glede spomenika, je danes sklenila, da priporoči vojnemu tajniku Garissonu podelitev kontraktu neki tukajšnji tvrdki za \$1,637,000. Pri zgradbi bodo uporabili Yule-mramor, katerega se bo dobavilo iz Colorado.

Smrt vsled pika ose.

Trewarthenic, Cornwall, 26. sept. — Na poslednjem piku neke ose je umrla tukaj Lady Molesworth, hčerka brigadnega generala D. M. Frost-a ameriške zvezne armade. Osa jo je pihla v žilodvodovino na vratu in smrt je nastopila v 20 minutah.

Edina zaloga družinskih PRATIK za leto 1914.

1 iztis stane . . . 10c.
50 iztisov stane . . . \$2.75
100 iztisov stane . . . \$5.00
V zalogi:
UPRAVNITVA "GLAS NARODA",
82 Cortlandt St., New York
all per

6104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, O.

NOVORAZKRITA SLIKA RAFAELA.

MADONNA AND CHILD by Raphael

Muret in Schmidt.

Muret se je ponudil, da izpove proti svojemu prijatelju Schmidt. Preiskava psihiatrov.

Ernest Muret, intimni prijatelj morilca Schmidta ki je bil aretran pod obdolžbo, da je imel načelo s Schmidtom stanovanje, kjer sta skušala izdelovati bankove, je namignil včeraj distriktnemu pravdniku Whitmanu, da lahko izpove proti Schmidtovi velevažne stvari.

Raditega ga niso izročili zveznemu maršalu Henkel-u, ki se je javil z obtožnico zvezne velike potote, temveč ga bodo pridržali še nadaljnje dva tedna v Tombazaporih. Muret-a pridržujejo v zaporni pod obtožbo, da je nosil pri sebi brez dovoljenja revolver ter namerava distriktnemu pravdniku načelno poselbo poroto, naj suspendira obtožbo glede te točke.

Siri se govorica, da je Muret priznal, da je bil sovdelezen pri umoru Ane Annemillerjeve. Whitman pa je odločno izjavil, da tega Mureta ni priznal.

Schmidt se je nahajjal včeraj zopet v rokah psihiatrov. Preiskali so ga trije strokovnjaki. Vprašanja, katera so mu stavili, so se tikala njegovega prejšnjega življenja, njegovih študij ter motivov, ki so ga bili napotili, da je ustupil v semenisce.

Schmidt je včeraj rajše odgovarjal kot pri prejšnjih zasljevanjih.

Psihiatri niso dosedaj še izrekli svojega mnenja, pač pa se pričakuje strokovnjaka izvoda v tem prihodnjem tednu.

Ultimatum Japonske.

Japonska je poslala Kitajski ultimatum, v katerem se dolgača 3 dni za izvršitev zahtev.

London, Anglija, 27. sept. — Brzjavka listu "Times" potrjuje vest, da je poslala japonska vlada Kitajski ultimatum. Poročilo dostavlja: "Deset japonskih vojnih ladij, napolnjenih z morariško pehoto, čaka nadaljnji povelj ob izlivu reke Yank-tse-Kiang. General Chang Hsun je pripravljen prositi japonsko vlado za odpuščanje, ne more pa skorajgotovo ugrediti odločni japonski zahtevi, da bi s svojim polkom pridel parado pred japonskim konzulatom. V Shangaju so sprejeli poročilo, da se nameravajo izvajati splošne nemire. Glavna armada rojalistov pa naj bi med tem časom korakala proti Lizboni. Načrt je bil kaj skrbno premišljen ter prečutan.

Portugalski list "Mundo" počita, da so bili ti možje odpoljan na tretji vetači. Sodet zveznične sestavne skupine sindikalov. Njihova loga je bila, položiti v vrtu ministarskega predsednika bombe ter eksplozijo izvabiti ministra k oknu ter ga nato ustreliti. Smrt ministra naj bi bil signal za splošno ustrelitev. Oborožene tolpe naj bi napadale na jetnišnice ter oprostitev jetnikov. Sindikalisti so bili nameravali tudi umoriti vojnega ministra. Kot poročilo "Mundo", so zapleteni v zaroto radikalikov, ki so primajkali v javnosti.

Madrid, Španija, 26. septembra. Glasom neke brzjavke iz Badajos se so zbrala ob portugalski meji, čete portugalskih rojalistov, ki nameravajo izvajati splošne nemire. Glavna armada rojalistov pa naj bi med tem časom napadla korakala proti Lizboni. Načrt je bil kaj skrbno premišljen ter prečutan.

Neko nadaljno poročilo iz Šanghaja pravi, da je japonski konzul v Nankingu pozval vse Japone, ki se nahajajo v mestu, naj se zatečejo v konzulat, v katerem je postavljenih par strojnih pušk. Ta odredba kaže, da so pripravljeni Japoneci na vse eventualitete.

Najnovješa poročila ka

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

Slovenic Publishing Co.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

JANKO PLESKO, Secretary.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and

addresses of above officers:

82 Cortlandt Street, Borough of Man-

hattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Amerikino

Dopisi.

New York, N. Y. — V ponedeljek dne 22. septembra je dosegla iz starega kraja v New York s parnikom "Main" gospa Danilo Cerarjeva v spremstvu svojega starejšega sina Rafaela. Gospa Danilova, največja umetnica na slovenskem gledališkem odrvu, je sodelovala pri slovenskem deželnem gledališču v Ljubljani celih 26 let. Kakor znano, se je moralno letos to gledališče zapreti vsled spora med ondoltnimi političnimi strankami. — Komentarja k temu ni potreba, Gospa Danilova si izvolila torej mesto New York za svoje bivališče, kjer je medsebojno narodno ali bratrsko sovraštvo nepoznana. Tem potom ji kljemo: Iskreno dobro došla na svobodnih ameriških tleh! Da bi ji bila sreča tu bolj mila kakor v svoji rojstni domovini. Tolaži noben, ki bi zapovedovala, in prav tako noben, ki bi moral ubogati; toda stvar se sedaj kaže popoloma drugačna. Mislimo smo doseč, da slomi trozvezna na popolni enakopravnosti vseh treh zveznih držav, da ni med njimi nobene, ki bi zapovedovala, in prav tako noben, ki bi moral ubogati; toda stvar se sedaj kaže popoloma drugačna. Mislimo smo doseč, da se nanaša trozvezna edina na zunanjo politiko zveznih držav napram ostalim državam, da je vsaka zvezna država popolnoma samostojna in popolnoma neodvisna glede na svojo notranjo politiko. Utrjevalo nas je v tem mišljenju še prav posebno dejstvo, da se je avstrijska vlada posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

Spominjam se prav dobro, kako je avstrijski ministriki predsedniki odločeno zavrnili zahtevo parlamenta, naj vlada posreduje, da Nemčija ne bo izganjala tistega avstrijskega delavstva, ki prihaja v Nemčijo iskat kruha, ker mu ga doma izpodjetu tujec, češ, da je to notranja zadeva Nemčije, v katero se avstrijska vlada nikakor ne sme vkti. Prav tako se je zgodilo tudi v delegacijah, in avstrijski minister zunanjih stvari ni našel besede za tiste avstrijske podanke, ki jih je Nemčija pognula nazaj čez avstrijsko mejo.

Izšli pa so znani odloki tržaškega namestnika v obrambu pravice avstrijskih državljanov na avstrijskih tržaških tleh in zavdivljajo je po vsem italijanskem svetu vihar, kakršnega že ni bilo kmalu. Ne samo onim štiridesetim italijanskim podanikom, ki bi vsed namestništvih odklov morali zapustiti mastno plačana mesta v tržaški občinski službi, se je zgodila velikanska krivica, ne, prizadeto je vse italijanstvo, prizadet je vse Italija od zadnjega napolitanskega lazaronja pa vse tja gor do raznih Golittijev in Di San Giulianov.

"Dunaj sistematično vodi politiko, ki je naprjeta proti Italijanom iz kraljestva." Tako kriči vse neoficijalna in oficijelna Italija. In začela se je iz Italije gojniti proti avstrijskemu c. kr. namestniku v avstrijskem Trstu, kakor je še ni bilo. V italijanskem parlamentu interpelacije, posredovanje dumajskoga italijanskega poslanika pri ministru zunanjih stvari, grofu Berchtoldu, odpoved poseta italijanskega ministra zunanjih zadev Di San Giuliana pri grofu Berchtoldu: vse to je sledilo druga za drugim, kakor slike v kinematografu. Vsa pa le zato, ker se je avstrijska vlada predznika varovati pravice svojih državljanov na svojih lastnih avstrijskih tleh, ker je zahetovala avstrijsko vlado, da ne hodite v južni Colorado in v slučaju stavke izčenejo izven svojega ozemlja vsakega štrajkarja. Začeli delavei, tem potom vas pravim, da ne hodite v južni Colorado in tudi od severnega ne, ker tam traži stavka že že 2 in pol leta. Držimo se! V skupnem boju bo lahka zmaga! — Svoječasno je bilo poročeno, da so rojaki v Terciu, Colo., ustanovili pevsko društvo. Sprva se je kazal lep uspeh, toda sedaj se je ravno pred ustanovno veselico razšlo. Če bi hoteli skebati, bi lahko ostali, kot zavedni delavei smo pa raje zbor razpustili, dasiravno se smo obetale vsakovrstne ugodnosti. Rojake prosim, da naj ne hodijo sem. Povejte tudi svojim sodelavcem. Drugič kaj več. Podzavljam vse svobodomislice! — Martin Kovač.

Sedanji mornariški tajnik Združenih držav, Joseph Daniels, po poklicu časnikar, je imel na nekem zborovanju časnikarjev države Indiana lep govor, v katerem je dajal svojim tovarisjem pametne nasvetne glede nastopa časnikarjev v gotovih zadevah. Tajnik Daniels je govoril, kako stališče morajo zavzeti listi v zadevah, ki se tičejo zunanja politike države. Pri tem se je izrazil, da je v interesu splošnega prebivalstva dolžnost časnikarstva, da se v mednarodnih zadevah kolikor mogoče izogiba vsake nedostojne kritike zunanje politike vlade, ker bi sicer lahko v inozemstvu nastali dvomi o tem, ali odobrije ameriški narod politiko, katero zaseduje vlada in ali bi imela ta politika potem takem trajno vrednost ali ne.

To svoje izjavo je opiral tajnik Daniels na besede predsednika Huerte, ki je pred kratkim rekel: "Na srečo pa se ne pripravljamo stališče ameriške vlade proti nam ne razteza na ameriški narod." Mogoče ima tajnik Daniels natančnejše informacije, kako je prisla vlada Huerte do tega načinjanja. Dosedaj je bilo namreč splošno razširjeno mnenje, da je treba našega nekdajnega poslanika v Mehiki napraviti odgovornega za to, da se v Mehiki povajili ali odobrava ameriški narod stališče Wilsonove administracije ter je eventualno pripravljen nastopiti za to stališče z vso močjo ter ga zagovarjati. Zavijanje dejstev bi bilo, ako bi se reklo, da ni naletelo stališče predsednika Wilsona, kot je bilo izraženo v znameniti poslani, na noben odpor s stran Združenih držav. Se večje zavijanje očitih dejstev pa bi bilo, ako bi se trdilo, da so nastali dvomi, ali je ameriški narod pripravljen podpirati administracijo pri morebitnem nastopu proti Mehiki.

Kongres Združenih držav se je izjavil pripravljenega, da v vsakem okviru podpira administracijo in časopisju ni nikdar odsvetovano podpore, dasiravno je dostikrat obsojalo stališče, katero je v tej ali oni zadevi zavzela vlada. Kaj sličnega bi bil lahko tajnik Daniels opazoval že pri drugih prilikah: Z ostro kritiko časopisa glede gotovih dejanj administracije ni nikdar zvezana želja, da bi se pustilo vlado na edini.

Ako zahteva Daniels od časopisa, da se drži slednje pri obravnavanju zunanje politike Združenih držav gotovih mej, je to povsem opravičeno. Drugače pa je, ako bi zahteval, naj se vzdržuje časopisje vsake kritike zunanje politike. Pravice proste kritike se ne sme dotakniti in naj bi prihajale enake težnje od te ali one strani.

Snež v Texasu.
Plainview, Tex., 25. sept. — Danes je tukaj snežilo in obenem je bil mrzel severni veter čez Panhandle-distrkt. Toplomer je padel na 45 stopinj.

Uboga Avstria!

New York, N. Y. — V ponedeljek dne 22. septembra je dosegla iz starega kraja v New York s parnikom "Main" gospa Danilo Cerarjeva v spremstvu svojega starejšega sina Rafaela. Gospa Danilova, največja umetnica na slovenskem gledališkem odrvu, je sodelovala pri slovenskem deželnem gledališču v Ljubljani celih 26 let. Kakor znano, se je moralno letos to gledališče zapreti vsled spora med ondoltnimi političnimi strankami. — Komentarja k temu ni potreba, Gospa Danilova si izvolila torej mesto New York za svoje bivališče, kjer je medsebojno narodno ali bratrsko sovraštvo nepoznana. Tem potom ji kljemo: Iskreno dobro došla na svobodnih ameriških tleh! Da bi ji bila sreča tu bolj mila kakor v svoji rojstni domovini. Tolaži noben, ki bi zapovedovala, in prav tako noben, ki bi moral ubogati; toda stvar se sedaj kaže popoloma drugačna. Mislimo smo doseč, da se nanaša trozvezna edina na zunanjo politiko zveznih držav napram ostalim državam, da je vsaka zvezna država popolnoma samostojna in popolnoma neodvisna glede na svojo notranjo politiko. Utrjevalo nas je v tem mišljenju še prav posebno dejstvo, da se je avstrijska vlada posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

Tako je pred par dnevi poročalo časopisje, in avstrijsko prebivalstvo se je prijel za glavo, ko je čitalo to vest, češ, ali je mogoče še kaj takega kje drugje na svetu!! Dosedaj smo pač misili, da slomi trozvezna na popolni enakopravnosti vseh treh zveznih držav, da ni med njimi nobene, ki bi zapovedovala, in prav tako noben, ki bi moral ubogati; toda stvar se sedaj kaže popoloma drugačna. Mislimo smo doseč, da se nanaša trozvezna edina na zunanjo politiko zveznih držav napram ostalim državam, da je vsaka zvezna država popolnoma samostojna in popolnoma neodvisna glede na svojo notranjo politiko. Utrjevalo nas je v tem mišljenju še prav posebno dejstvo, da se je avstrijska vlada posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

Tista Nemčija, ki se vedno baha s svojo nibelumščo zvestobo napram svoji podonavski zaveznični in je to zvestobo prav v zadnjih časih ob priliku balkanske krize pokazala in je tudi še sedaj kaže s tem, da jo na vse mogoče načine skuša izpodriniti: tista Nemčija, ki ob vsaki priliki posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

"Nemška vlada je storila vse, da se najde takša rešitev te zadeve, ki bi mogla zadovoljiti tudi državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

"Nemška vlada je storila vse,

od avstrijske vlade, naj se ustavi sodno postopanje proti zločincem, ker so ti zločinci delali v korist Italije na avstrijskih tleh. Avstrija ni smela preganjati laških veleizdalec, ker je Italija zahtevala tako. Vmešavanje italijanske vlade v avstrijske notranje zadeve je šlo celo tako daleč, da je hotela celo ukazovati avstrijski vladi, v katerem jeziku smoje biti pisani javni napisni v avstrijski Istri. Ker pa ni mogla Italija priti sama do zaželenjega uspeha, se je obrnila na svojo drugo zaveznično. Nemčijo, ki je z ozirom na težkočo, ki so nastale vsled tržaških namestniških odlokov, storila vse, kar je bilo v njenih močeh, da se najde takša rešitev te zadeve, ki bi mogla zadovoljiti tudi Italijo."

Tako je pred par dnevi poročalo časopisje, in avstrijsko prebivalstvo se je prijel za glavo, ko je čitalo to vest, češ, ali je mogoče še kaj takega kje drugje na svetu!! Dosedaj smo pač misili, da slomi trozvezna na popolni enakopravnosti vseh treh zveznih držav, da ni med njimi nobene, ki bi zapovedovala, in prav tako noben, ki bi moral ubogati; toda stvar se sedaj kaže popoloma drugačna. Mislimo smo doseč, da se nanaša trozvezna edina na zunanjo politiko zveznih držav napram ostalim državam, da je vsaka zvezna država popolnoma samostojna in popolnoma neodvisna glede na svojo notranjo politiko. Utrjevalo nas je v tem mišljenju še prav posebno dejstvo, da se je avstrijska vlada posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

Tista Nemčija, ki se vedno baha s svojo nibelumščo zvestobo napram svoji podonavski zaveznični in je to zvestobo prav v zadnjih časih ob priliku balkanske krize pokazala in je tudi še sedaj kaže s tem, da jo na vse mogoče načine skuša izpodriniti: tista Nemčija, ki ob vsaki priliki posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

"Nemška vlada je storila vse,

da se najde takša rešitev te zadeve, ki bi mogla zadovoljiti tudi državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije v Nemčiji.

Tista Nemčija, ki se vedno baha s svojo nibelumščo zvestobo napram svoji podonavski zaveznični in je to zvestobo prav v zadnjih časih ob priliku balkanske krize pokazala in je tudi še sedaj kaže s tem, da jo na vse mogoče načine skuša izpodriniti: tista Nemčija, ki ob vsaki priliki posluša čez mejo podanike svoje do smrti zveste zavernice Avstrije, ne da bi smela Avstrija čriniti le besedico: tista Nemčija se je vdinjala Italiji, da jej pomaga prisiliti Avstrijo, da se odreče svoje pravice, da sme izvajati svoje ustavne osnovne državne zakone v svoji lastni državi. Kaj avstrijski državni osnovni zakoni, kaj koristi avstrijskih državljanov: vse to ni mi! Da se lo ohrani prijateljstvo z Italijo, to je glavna stvar! Na mestnem magistratu v Trstu se mora slej ko prej šopiriti tuj dužavljan, v takovo važnem mestu za Avstrijo, kadar je Trst, mora imeti Italija na najvažnejših mestih svoje državljane, svoje zaupnike: to da zaheta interes trozvezne, to zahteva interes Italije. Ali je pa to v interesu Avstrije, to pa ne prihaja v poštev, kajti avstrijski interesi, to je pri trozvezni le nekaj potstranskega; glavno je interes Italije

Iz teme v temo.

Studija.

Spisal Dr. Ivo Šorli.

"Velecenjeni gospod profesor in dobrotnik!"

Mučno bi mi bilo umreti z zavestjo, da bodo pristavljal naši listi svojim poročilom o mojem samoumoru vse mogoče in nemogoče domnevne o vzrokih, češ: nesrečna ljubezen, ali materina smrt, ali nenormalnost možganov, moderna vzgoja, ali blaziranost, ali bogove kaj še vse; zato pa zavestni življenje tako, da bo moral mislit vsak le na nesrečo in da sklenejo s kratko opazko in s kakim: "Škoda!" in "Lahka mu zemljeva!"

Tako torej naj sodi svet: Vi pa, moj blagi dobrotnik, Vi izvedite resnico! Da Vam jo odkrivem, so me napotili razni motivi: Vaša dobrotnost do mene, prečkanje, da ne boste umeli, a tudi uverjenje, da bo Vas zanimal moj ukrep kot psihologa.

Evo Vam zato moje zdodine!

Znano Vam je, da je bil moj oče ubog učitelj, neznan pa najbrže, da je umrl sedem mesecov pred mojim rojstvom, dva meseca po poreki. O njem vem malo. Mati mi je povedala še lan, da je bil nezakonski otrok nekega dostojanstvenika, ki bi nikakor ne bil smel imeti otrok in ki je odškodoval iz tega vzroku, zapečljano revo z nekaj stotaki, da je ostal njegov greh tajen. Ko je moj pokojni oče izvedel, kako je prišel v življenje, zadelo ga je to baje tako silno, da je bil odtegned vedno mračen in potri, dokler ga ni vzbudila ljubezen do svoje matere v novo življenje. No, to novo življenje je trajalo le hipec. Pijan voznik, s katerim se je peljal moj oče v mesto, je prevrnji voz, ki je strl nesrečniku glavo. V dušo moje matere pa je padla tema, in iz te teme, tega obupa, so snavale takrat prirodne moči mojo dušo, in solze so pronicale počasi v vse moje bistvo...

Temno se še spominjam, kako sem sedel kot mal otrok na materinih koleni, in kako so zrle nje, solzne oči name... Kakor bi bila pa še pred meno, jo vidim, kako me je stisnila pozneje, kot dečka, včasih k sebi, in kako so padače nje vročše solze na moje lase. In ko sem igral tam zunaj z drugimi otroci, sem se spomnil hipoma, da mama morda joče sama doma, in pustil sem igro in hitel k njej, pa se nisem zganil vse dve več od nje.

Odhod od starjev v tuje mesto je težek vsakemu otroku, a meni je bilo to menda še vse drugače. Na svetu sem imel le mater, in vsa moja ljubezen je bila njen, a poleg vsega sem vedel že to, kako je zapuščena brez mene. Prosil sem jo, naj gre z meno, a seveda — kako naj živi revna učiteljeva vdova z otrokom v drugem mestu? In doma je imela vsaj svojo hišico in dve njivici, edino doto po starših, da jej ni bilo treba plačevati vsaj tega.

Pocasi so prišle prve božične počitnice. Tedaj pa bi me mati kmalu ne bila mogla spraviti več v mesto. Sele ko sem zamudil že pet dni, sem se udal njenim solzam in se vrnil v mesto. In zdaj šele sem se začel pridno učiti. To se pravi: doma sem se pripravil slednji dan prav skrbno, v šoli sam pa sem sanjaril o materi, o bodočih počitnicah ter računal in štel minute in sekunde, ki jih je treba preživeti še v mestu. Moji učitelji so me začeli pristejeti med najbolj nenadarenje učencev; toda ker sem vsaj pri rednih izpitih odgovarjal še dobro in tudi pisal ne baš slabo, so misili, da sem najbrže najbrže izredno marljiv in da nadomestujem vsaj tako svojo topot. In potrpiš so zmeno, dober pa mi ni bil nikdo. Dobri ste mi bili samo Vi, gospod profesor. Imeli smo vas tedaj za slovensčino. In ko sem spoznal to Vašo dobrohotnost do sebe, sem si prizadeval na vso moč, pažiti vsaj pri vaših urah, tembolj ko sem našel nekdaj v materini sobi Vaše pismo do nje, v katerem ji odgovarjate na vprašanje po meni, da se Vam zdin inteligenčen dečko, ki je samo skoraj ves razmišljen, kar pa mi z leti gotovo preide.

No, prešlo mi ni nikdar... Zivel sem do danes neke temne čim bolj mračne sanje in bedel sploh za trenutke...

V tretji šoli sem prišel v zavod.

Se se spominjam, da sem jokal veselja, ko sem dobil ugodno rešeno prošnjo. Videl sem, kako želiti, da bi prišel v varno zavetje, pa da jej je bilo od leta do leta težje moje vzdrževanje, a i sam sem si želel v tih življenje. Moji doseganjani tovariši so mi predsedali; videli so mojo nedolžnost, zato so v moji nazočnosti govorili nalašč tako, da me je obilala vsak hip rdečica. Včasih sem hotel, že reči kako tudi jaz in jum dokazati, da nisem več tako otročji kakor misijo oni, ker njih zamehovanje in moje zardevanje me je jeziklo neizrečno, a vsakiskrat sem še bolj zardel in moral prenašati nato novo draženje. In zato sem zapustil to družbo polonoma v pričel marljiveččiati; toda moja tedanja gospodinja je bila stroga žena in vzel mi je vsko knjigo, češ da se pojavljam. Isto so mi pravili spovedniki; zato res še nisem vedel več, kako si pregnati prosti čas. Hodil sem samo še na samotne izprehode in sanjaril...

Vstopil sem torej v zavod. Cutil sem se srečnega. Moji novi tovariši so bili vsi pobožni, in tudi jaz sem sledil njihovem vzgledu. Bilo mi je dobro v oni poltemni kapelici; tajinstven misticizem tam notri je prijal moji sanjarški naravi. In preklepal sem cele ure pred lepo lurdsko Madono na oltarju in sanjaril... Ne, jaz nisem mogel moliti očenjaš v onih molitvah, ki so bile tiskane v mašnih knjigah, in rožni venec je ležal nedotaknjen pod klopjo; vse to se mi je zdelo neiskreno, mrzlo — goroviti sem hotel s svojo Madono naravnost, in vse moje molitve so bile čiste, pobožne, mukhe, mistične... zaljubljene sanje...

Ta doba mojega življenja, ta pobožnost ali bolje: nabožnost me zanima še vedno najbolj... Ko smo se pripravljali takole na sveto obhajilo, pa sem videl, da je prišla temu in onemu tovarišu solza v oko, tedaj mi je bilo vselej silno tesno v duši... In ko smo vstali in pristopili k sveti mizi, in sem slišal okrog sebe ono hrepeneče šepetanje, videl one sklonjene glave z nekim svete groze polnim izrazom, vstal je moji duši vsakikrat protest, pod kojim sem trepetal... In mrzlo, mehanično sem použil sveto Telo... In vrnil sem se v klop, a že kmalu navadno prvi odhitev vam na vrt... Toda pod noč, ko je legal mrak, sem klečal zopet pred svojo Madono, gledal jo in sanjaril...

Vzmemirjati pa me je jelo takrat čim dalje več dvoranov. Provedeli so mi presedale, versko učno knjigo sem pogledal sano vsak mesec po enkrat, ko sem imel biti vprašan... Vse te dogme, ti dokazi, so mi zdeli trdi, mrzli in neumni... In bolj in bolj pogosto sem se vpraševal, ali sploh kdaj veroval... A vselej sem prepodil te vsljive misli. Ka meni mar! Saj sem imel svojo Madono! Da, če ne bi bil imel ne v če bi ne bil gledal skozi gotiška okenca v naši kapelici celo opoldne dan le z onim zastritim, sanjavim okom, ne vem, ali bi bil še sploh kdaj tja noter...

In res kralju nisem hodil več...

V sedmi šoli je prišel v zavod nov vodja. Bil je to mračen mož, ki je gledal edino le na molitve. Izrekel je bil takoj prvi dan željo, da gre vsak gojenec po jedi v kapelico. A ta želja je bila učak. Kdor se mu ni uklonil, temu je odrekel svojo udobnost... In zapala sem, kako so se polnile od dne do dne klopi okrog mene. Nekojim se je pač ustavljal ponos, da bi hodili brez prečkanja pred Vsevednega, toda trda vodje roka jih je kmalu uklonila; in na desni in levini sem videl tovariše, kako so čitali rukateri romane, ki jih niso mogli radi strogega nadzorstva zunaj, kako so drugi učili iz učnih knjig, kako so tretji zdehalni... Zadaj pa je čital vodja glasno neke latinske molitve, katerih ni umela niti desetina; in včasih je stopil celo pred oltar, da bi nam govoril. In skril mi je s svojim širokim telesom mojo Madono... Ves sem trepetal srda... In okna so bila vedno odprtia, in skozi nje je bil odhitev oni tajinstveni božji duh, ki je stanoval toliko časa v tem sladkem polumraku... To zoprano solnce ga je bilo pregnalo... In pregnala ga je bila hinavščina, svetohlinstvo, ki mu je dalo nasproti iz teh mladih duš...

Ne, tu notri je bilo zdaj vse prazno, mrzlo; in rajši sem gledal skozi okno na vrt, kjer je stopil eden naenkrat,

ki se ni bil udal pritisku, osmošolec Hrast.

Ponosno je stopal, vitko, visoko telo mu je bilo samozavestno. Lepo oko se mu je oziralo mirno okrog, okoli svečih ustren pa se mu je zibal navadno bridkozačniji nasmej. Ej, seveda — vsi gojeneci so se ga ogibali, videli v njem Antikrist; on pa se je posmehoval, svet si svoje moralne vrednosti, tem ljudem, kateri so ga zaničevali, bodisi iz neumnosti, bodisi le zato, da so se prikučili gospodu vodji.

Takrat sem se mu začel bližati jaz, a odpraval me je vedno s par besedami. Bil je pač nezaupljiv, ker je kar nrgolelo krog njega ovaduhov. Boledo me je to, a hotel sem počakati, naj se prepriča, da ga spoštujem, in da se mi gnusi to življenje prav tako, kakor njemu. In poleg Hrasta je ostal zdaj po jedi še drugi gojenec na vrtu: — jaz...

Po enem tednu sva si bila prijetela. Stopil sem bil oddolčno k njemu, pa mu odkril naenkrat vse svoje sreče. Z obraza mu je izginil oni skoraj cinični nasmej, ki se ni hotel prav prilegati zdravim potezam, tem lepin ustnicanem in radostno mi je stisnil roko.

Tičala sva nekaj dni vedno čas skupaj. A ne dolgo! Nekega včera naju je poklical vodja k sebi v svojo bogato opremljeno sobo. Meni je očital, da sem se dal zavesti, njemu, da me je zavedel. On je odgovarjal mirno, ponosno, jaz zatrjeval bolj boječe, da sem spremeni svojo navado. Vodji so bliskale oči, in vpli je razdraženo nad nama, toda kmalu se je pomiril in pričel je, kakor nista sploh pravico do življenja? Saj te je škoda, ko imaš tako lepih darov, zato, zaboga, iztezni seki neki nebrzdani srd, rekeli bi fanatzem, izvirajoč iz prečkanja, da sta stoterokrat boljša, nego oni svetohlini, in povedala sva mu vse, kar nama je bilo na sreco.

Drugri dan so našli odslovljivo.

Dali ste mi takrat Vi, gospod profesor, dva dni dopusta, da sem šel sam naznanit svoji materi to izključenje.

Ustrašila se je seveda sprva, a ko sem ji razdelil vse, sem videl, da je celo ponosna name. In jaz sem bil ponosen sam nase...

Oni dnevi so bili najjasnejši v mojem življenju in obenem najtrennejši; zdi se mi, da sem bedel skoraj popolnoma. Vrglo me je bilo vse izpred, in niti na hij se nisem ločil od nje, dasi mi je še sama vedno prigovarjala naj grem včasih malo med ljudi. No, zdaj ni bilo treba več takega prigovarjanja... Na počitnice je bila prišla k svojemu striču-notarju krasna gospodična iz mesta...

Omenim naj le, da sem se bil začlubil, kakor se mora tak sanjar, in ona je pravila tudi, da me ljudi. In tako sem sanjal ta kratki čas svoje najlepše, a tudi najglajoblje sanje... Ničesa nisem videl več okrog sebe... No, saj sam vešte, kak sem bil v soli letos, zatem, če sem sanjaril tudi v šoli, in izhajal sem še dobro, zdaj pa sem bil mrtev za vse.

Bilo mi je morebiti osem ali devet let, ko smo narisali jaz in sosedovi otroci doma v nekem stugu s kredo na veliko desko ogromnega moža. Nekdo izmed nas je bil vzel svojemu bratu, ključniciarju, dva loneca barv, modro in rdečo. S temi barvami smo okrasili potem našega moža, naredili mu rdeče ustnice, moder nos, rdečo haljo, modre roke... Ne vem več prav jasno, kako je bilo, a toliko se še spominjam, da smo

hodim jaz na svojih dveh nogah edino po tej črni zemlji, dokler se zbirali potem pred našim možem... Užgali smo si najprej svoje svečice in morali teči na to menjede desetkrat okrog malega holmena; a kadar je zazvonilo avemario, smo bili zopet vsi pred modežem, postavili svečice pred nje, ga poklenili in — molili... res molili moža... In čudna groza nam je napolnjevala mlada sreca... Tako slednji večer, dokler nas niso zasačili in pregnali ljude...

Ta dogodba torej mi je prišla po Hrastovih besedah v spomin.

A, jaz nimam več vere!

A drugi verujejo, res verujejo! Zakaj bi dvomil? In zakaj ne jaz? Odgovora še danes ne vem, a če mi bi mi bil tudi?

V predmetju nisem hodil več. Zazdel sem se smešen samemu sebi... A tam notri v duši, kjer mi je stata Madona, katero mi je bil zdrobil Hrast, sem začutil strašno praznотo... Kaj bi del tja?... Gotovo nekaj moram imeti v sebi — to sanjarjenje ne velja resne!

No, našel sem pač drugo Madonu! Prišle so namreč velike počitnice.

Ah, veselil sem se počitnice še vedno, kakor nekdaj kot otrok. In poleg mame sem bil tudi zdaj še vedno otrok. Zazdušila leta je bila še celo veliko lepše ob njej, nego nekdaj. Postala je bila zopet vesela, in meni je dela ta veselost neizrečno dobro. Vedno sva bila skupaj, ali doma ali pa sva hodila na izprehod, in niti na hij se nisem ločil od nje, dasi mi je še sama vedno prigovarjala naj grem včasih malo med ljudi. No, zdaj ni bilo treba več takega prigovarjanja... Na počitnice je bila prišla k svojemu striču-notarju krasna gospodična iz mesta...

Bil sem zelo ponosen na to najnovješo svojo stavbo. Pustil sem i sedaj, da je prišel v njo peskepticizma, in se veselil, ko sem videl, da je ves njegov trud zmanjšan. In zapolid sem ga potem zmagoval v vun ter zaprl definitivno ta oddelek svoje duše, če: čemu gledati še tu noter: moja vera je spravljena lepo pod streho, in vse je na svojem mestu ter v dobrém redu. Spisal sem si tudi še nekak "inventar": polnil vse svoje ideje v preeč obširno knjizico, da bi jih imel lepo drugo pri drugi, in postal s svojim znamenjem.

S tem torej sem bil gotov in vdal sem se zopet sanjarjenju, vse dneve, vse tedne. Naučil sem se slednji dan naglo svojih šolskih nalog, potem pa zidal dalje zlate gradove v zrak... In zdaj sem se oklenil — prav.

(Konec prihodnjih)

zaprov njemu za hrbotm — zopet sicer dolgočasnejše, a zato zvesteje ljubovev: filozofije. Spinoza, Kant, Hegel, Schopenhauer, Tolstoj in bogove kaj še. O tem sem se prepričal zdaj namreč zopet enkrat, da neko trdnečjo podlago mora imeti moje življenje, bodisi že tako ali tako. Vsaj v sebi samem moram imeti nekaj trdnega, ako je nočen loviti same po zraku in se puščati preveriti od vseake sapice. In res sem se sezidal skoraj vsak teden svoj znamenje.

Na tistem je naprejovale mlada sreca... Tako slednji večer, dokler nas niso zasačili in pregnali ljude...

Ta dogodba torej mi je prišla po Hrastovih besedah v spomin.

A, jaz nimam več vere!

A drugi verujejo, res verujejo! Zakaj bi dvomil? In zakaj ne jaz? Odgovora še danes ne vem, a če mi bi mi bil tudi?

V predmetju nisem hodil več. Zazdel sem se smešen samemu sebi... A tam notri v duši, kjer mi je stata Madona, katero mi je bil zdrobil Hrast, sem začutil strašno praznотo... Kaj bi del tja?... Gotovo nekaj moram imeti v sebi — to sanjarjenje ne velja resne!

No, našel sem pač drugo Madonu!

Prišle so namreč velike počitnice.

Baš tedaj smo jemali z Vami poklici... Nekega dne ste nam pokazali Helmholtzove resonatorje, one krogle iz medenine, kateri smo si držali pri mali odprtini na nesa...

Ah, veselil sem se počitnice še vedno, kakor nekdaj kot otrok. In poleg mame sem bil tudi zdaj še vedno otrok. Zazdušila leta je bila še celo veliko lepše ob njej, nego nekdaj. Postala je bila zopet vesela, in meni je dela ta veselost neizrečno dobro. Vedno sva bila skupaj, ali doma ali pa sva hodila na izprehod, in niti na hij se nisem ločil od nje, dasi mi je še sama vedno prigovarjala naj grem včasih malo med ljudi. No, zdaj ni bilo treba več takega prigovarjanja... Na počitnice je bila prišla k svojemu striču-notarju krasna gospodična iz mesta...

Bil sem zelo ponosen na to najnovješo svojo stavbo. Pustil sem i sedaj, da je prišel v njo peskepticizma, in se veselil, ko sem videl, da je ves njegov trud zmanjšan. In zapolid sem ga potem zmagoval v vun ter zaprl definitivno ta oddelek svoje duše, če: čemu gledati še tu noter:

moja vera je spravljena lepo pod streho, in vse je na svo

To in ono.

Ministra je hotel zapreti.

Ogrski pravosodni minister dr. Balogh je podoben novi metli, ki dobro pometa, ali pa bi vsaj rada dobro pometala. Ta mož uporablja letošnje poletje, mesto da bi užival običajne počitnice, za to da nadzoruje posamezna sodišča. Novi mož pa svojega obiska sodeljam ne naznana naprej, kakor to storijo drugi ministri, da bi se jih častno sprejelo, ampak Balogh pride nemudoma in tako ne-ljubo presenetil marsikaterega sodnika. Nedavno pa je ob neki takih prilik bil tudi minister zelo neljubo preseceneen. Nekega dne zgodaj v jutru je minister vstopil v borno sodniško "palačo" v nekem majhnem mestu. V prisnah je vladala velika samota in se le po daljšem času je našel minister nekega sluga, ki je z vso strogostjo in natančnostjo pometal sobane in se kratkočasil s tlačenjem svoje pipe. Preej osorno je sluga nahrali starega gospoda, kaj da ima opraviti v teh svetih prostorih. Minister mu je samozavestno odgovoril: "Jaz sem minister Balogh!" Sluga se je gospodu na to ne ludomušno nasejal. Stari sluga, ki je že nad 30 let pometal sodniške prostore in še nikdar v svojem življenju ni videl živega pravosodnega ministra, je bil prepričan, da ima pred seboj gospokoga goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: "Jaz sem minister Balogh!" Sluga pa je zavpil: "Jaz pa sem minister Tisza!" in poklical je orožnika, da naj predprzna vasiljeva prime in zapre. K sreči je prisel v tem času v urad nek uradnik, ki je ministra spoznal in ga rešil, da ga res niso zaprli.

Avstrijska šola v Carigradu.

Doečin "pravična" avstrijska šola doma slovanske šole zapira, vzdržuje v Carigradu nemško šolo. Stavba je stala 450.000 krov. Učiteljev je pet. Rečeno šolo vzdržuje ministrstvo za zunanje reči. — Tudi Nemci iz rajha imajo svojo šolo v Carigradu. Stroški za vzdržavanje znašajo na leto 70.000 mark. Poljaki na Nemškem nimajo šol, jih niti imeti ne smejo, na Turškem pa vzdržuje nemška vlada v svojo propagando nemške šole. Ne o nemški kulturni, ampak o nemškem nasilju in nemških krivicah bi bilo možno napisati ede knjige.

Nemško nasilje v poljski cerkvi.

Nemška nasilnost napram Slovanom ne pozna že nobene meje več. Ni ji svet cerkveni prag, niti družinski prag. V poljski cerkvi v Berolini je hotela položiti neka deputacija vriči več tisoč navzočih na spomenik poljskega pisatelja venec, okrašen s trakovji poljske barve. Za to so izvedeli Nemci in so poslali nemudoma v cerkev poljeja s pikkelhavbo, ki je vstopil pred oltar in zabranil položiti na spomenik poljski venec. Med množico je nastal silen hrup in le resnim opominom treznih voditeljev poljskih se ima polej zahvaliti, da ni letel skozi okno iz cerkvi. Ko se je množica nekolič pomirila, se je umaknila iz cerkve med klaci ogorčenja nad nemško surovino, češ, še v cerkvi uprizorjano nasilja. Zunaj cerkve je čakal demonstrante močan oddelek stražnikov in vojaštva, ki pa niso imeli nobenega opravka, kajti razčlenjeni Poljaki so se razšli mirno domov. Popoldne so se zbrali demonstrantje zopet v cerkvi in pred cerkvijo. Prišlo je do par spopadov med demonstranti, pri katerih je arretirala policija okoli 20 oseb, med njimi je bilo tudi več dam odličnih poljskih rodbin.

Francija pada v finančno pogibel.

"Znamenito" socialno in radikalno gospodarstvo se je pokazalo v vsej luči. Proračun za l. 1913 izkazuje vseh izdatkov v znesku 4.729.303 frankev. Ako se pristejejo v proračun ne všeti, a neizogibni stroški, pa doseže navedena svota vrtoglavovo višino 6 milijard 20 milijonov frankov. Temu nasproti bo vseh dohodkov 4 milijarde 950 milijonov frankov. Diferenca (ali bolje rečeno deficit) med prejemki in izdatki znaša 1 milijard 78 milijonov frankov. Francija potrjuje pravilo, da republike finančno propadajo. Ako bo to stanje še dalje trajalo, tedaj pride na Francoskem k polnemu finančnemu, političnemu, socialnemu in moralnemu razpadu.

Sin Tolstoja izda knjigo.

Iz Berolina poročajo: Drugi sin Leva Tolstega, grof Ilija, je zdaj v Berolinu, da se pogaja s svojim založnikom. Tolsojev sin ni dozdaj objavil svojih literaričnih del, da bi ne doživel iste usode, kakor njegov oče. Tako pripoveduje tudi naslednjo dogdobje: Nekega dne je z njim govoril oče o slučaju, ki ga je Tolstoj pozneje obdelal v tragediji "Živeči mrvec." Lev Tolstoj ni hotel pravno tega predmeta obdelati in ga je priporečil sinu. Ilija Tolstoj je nato tudi napisal roman, v katerem je vporabil omenjeni predmet, ko pa so pozneje našli v očetovi zapuščini rokopis tragedije, je sin odložil svoje delo. Grof Ilija izda zdaj knjigo pod naslovom "Moji spomini", ki je posvečena spomini njegovega očeta.

Bivši milijonar — cestni pometec

Filozof svoje vrste je neki Vladimir Njedohin iz Petrograda. Pred par dnevi se je zgglasil pri mestnem glavarju in prosil za službo cestnega pometeca. Glavarju se je zdele njegovo ime znamen, spomnil se je svojega prijatelja tega imena in ukazal, da mu predstavijo prosilca. Ko je Njedohin vstopil, ga je glavar takoj spoznal kot svojega bivšega prijatelja milijonarja Njedohina. Začudil se je in prosil prijatelja pojasnil, ki mu ga je Njedohin tudi dal. Podedoval je po svoji materi en in pol milijona kron. Začel je razkošno življenje. Njedohin je bil prepričan, da ima pred seboj gospokoga goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: "Jaz sem minister Balogh!" Sluga se je gospodu na to ne ludomušno nasejal. Stari sluga, ki je že nad 30 let pometal sodniške prostore in še nikdar v svojem življenju ni videl živega pravosodnega ministra, je bil prepričan, da ima pred seboj gospokoga goljufa in ga je pozval, naj takoj brez obotavljanja zapusti sodnijo. Minister mu je zopet odgovoril: "Jaz sem minister Balogh!" Sluga pa je zavpil: "Jaz pa sem minister Tisza!" in poklical je orožnika, da naj predprzna vasiljeva prime in zapre. K sreči je prisel v tem času v urad nek uradnik, ki je ministra spoznal in ga rešil, da ga res niso zaprli.

Avstrijska šola v Carigradu.

Doečin "pravična" avstrijska šola doma slovanske šole zapira, vzdržuje v Carigradu nemško šolo. Stavba je stala 450.000 krov. Učiteljev je pet. Rečeno šolo vzdržuje ministrstvo za zunanje reči. — Tudi Nemci iz rajha imajo svojo šolo v Carigradu. Stroški za vzdržavanje znašajo na leto 70.000 mark. Poljaki na Nemškem nimajo šol, jih niti imeti ne smejo, na Turškem pa vzdržuje nemška vlada v svojo propagando nemške šole. Ne o nemški kulturni, ampak o nemškem nasilju in nemških krivicah bi bilo možno napisati ede knjige.

Nemško nasilje v poljski cerkvi.

Nemška nasilnost napram Slovanom ne pozna že nobene meje več. Ni ji svet cerkveni prag, niti družinski prag. V poljski cerkvi v Berolini je hotela položiti neka deputacija vriči več tisoč navzočih na spomenik poljskega pisatelja venec, okrašen s trakovji poljske barve. Za to so izvedeli Nemci in so poslali nemudoma v cerkev poljeja s pikkelhavbo, ki je vstopil pred oltar in zabranil položiti na spomenik poljski venec. Med množico je nastal silen hrup in le resnim opominom treznih voditeljev poljskih se ima polej zahvaliti, da ni letel skozi okno iz cerkvi. Ko se je množica nekolič pomirila, se je umaknila iz cerkve med klaci ogorčenja nad nemško surovino, češ, še v cerkvi uprizorjano nasilja. Zunaj cerkve je čakal demonstrante močan oddelek stražnikov in vojaštva, ki pa niso imeli nobenega opravka, kajti razčlenjeni Poljaki so se razšli mirno domov. Popoldne so se zbrali demonstrantje zopet v cerkvi in pred cerkvijo. Prišlo je do par spopadov med demonstranti, pri katerih je arretirala policija okoli 20 oseb, med njimi je bilo tudi več dam odličnih poljskih rodbin.

Odpeljano dekle.

V Pragi vzbuna precejšnjo pozornost sledča zadeva: Letos spomladi je pobegnil iz Prage vetrzec z živilo Kuhar. Odnesci je večen denar približno 30.000 krov in pustil svojo družino brez, vsačih sredstev. S sabo je vzel Kuhar tudi lepo mlado dekle Cheiner. Pred nekaj se je Kuhar nepričakovano vrnil v Prago, toda brez dekle. K njemu je prišla takoj njena mati in vprašala Kuharja, kje je njena hči. Kuhar ji je odgovoril, da je utonila povodom vožnje s čolnom v nekem sivečarskem jezeru. Mati je vložila proti Kuharju kazensko o-vadbo.

Inkorporirana dne 24. janusja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

BRADINJE

Prezidenec IVAN GURK, 467 Cherry Way or Box 87, Minneapolis, Minn.
Podprezidenec: IVAN PRIMIZIC, Eveleth, Minn. Box 544
Glavni tajnik: GEO. L. BROKICH, Ely, Minn., Box 454
Posredni tajnik: MICHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb. Box 240 in 10th fl.
Blagajnik: IVAN GOZER, Ely, Minn., Box 194
Časnik: ALOJS VIKANT, Lorain, Ohio, 1795 E 5th St.

VRHOVNI ZDRAVINI:

Dr. MARTIN A. IVING, Som. Rd. 200 No. 10, Chicago, Ill.

MARDORNICKI:

ALOJS KOTELJIC, Salida, Colo., Box 582.
MIHAEL KLOUCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.
PETER SPRELL, Kansas City, Kan., 425 No. 4th St.

MORDONICKI:

IVAN KRZENIK, Ely, Minn., Box 122.
FRANK GOZER, Chisholm, Minn., Box 719.
MAEVIN KOCHVAR, Pueblo, Colo. 1519 Main Ave.

Vsi dopisi naj se pošljajo na glavnega tajnika, vse donarne pošiljave pa na glavnega blagajnika Jezetu.

Društvene gospodine: "GLAS NARODA".

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA
J. S. K. JEDNOTE.

Suspendirani:
Frank Meglič 77 11615 \$1000 4
Josephine Meglič 83 14743 \$1000 3
Društvo Steje 40 članov in 13 članic.

Pristopili:
John Suš 89 16851 \$1000 3
John Pontrich 89 16852 \$1000 2
Panacar Ratačnik 82 16853 \$1000 3
Marko Spon 89 16854 \$1000 2
Alojz Markovič 89 16855 \$1000 3
Frances Koprnik 89 16856 \$1000 2

Suspendirani:
Joseph Kaplan 82 16978 \$500 4
Alois Potocnik 19 16976 \$500 4
Društvo Steje 169 članov in 95 članic.

Pristopili:
Frank Berložnik 89 16851 \$1000 3
John Šuš 89 16852 \$1000 2
John Pontrich 89 16853 \$1000 3
Panacar Ratačnik 82 16854 \$1000 3
Marko Spon 89 16855 \$1000 2
Alojz Markovič 89 16856 \$1000 3
Frances Koprnik 89 16857 \$500 2

Suspendirani:
Leopold Podgorsek 81 16451 \$1000 3
John Owen 19 16639 \$1000 4
Društvo Steje 163 članov in 70 članic.

Pristopili:
Frank Miklavčič 81 16858 \$1000 2
John Menič 14 16859 \$1000 5

Suspendirani:
Leopold Podgorsek 81 16451 \$1000 3
John Owen 19 16639 \$1000 4
Društvo Steje 163 članov in 70 članic.

Pristopili:
Frank Koc 79 16884 \$1000 4
Lucija Sedmak 89 16885 \$500 4

Suspendirani:
Ivan Nemeč 91 12996 \$500 1

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Koc 79 16884 \$1000 4
Lucija Sedmak 89 16885 \$500 4

Suspendirani:
Ivan Nemeč 91 12996 \$500 1

Pristopili:
Društvo Steje 132 članov in 73 članic.

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Suspendirani:
John Sterle 82 15450 \$1000 3
Mihael Učakor 74 13422 \$1000 5

Pristopili:
Frank Smole 99 11815 \$1000 1

Odstopili:
Društvo Steje 227 članov in 47 članic.

Pristopili:
John Sterle 82 15450 \$1000

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Sleparja s čudežno Johanco iz Vedic. Dne 10. sept. zjutraj okoli 6. ure je prišla pred hotel pri "Slonu" v Ljubljani mlada, slabotna, kmetijsko oblečena, z ruto pokrita ženska. Najela si je izvoščka, voznika podjetnika Paganinškega, ki ima svoj hlev v Cerkevni ulici. Izvošček je naročila, naj jo pelje v mestno klavnicijo, kjer ima strica, katerega hoče obiskati. Izvošček jo ni poznal in jo je peljal na klavnicijo. Tam je dobitna stekleničko, ki drži približno pol litra, teleče kri, od teleta, ki so ga slučajno preje zaklali, kot se prične klanje živine. Napolnjeno stekleničko je vsebina v reki izvoščku in dotičnemu mesaru, da rabi kri za klobase, ker obhajajo ta dan pri nji doma "očet". Izvošček je jo pripeljal nazaj pred "Slon", kjer je izstopila in odsila po Dunajski cesti. Ko je ženska odšla, je povedal izvošček, da se mu zdičudo, da je ta ženska preje rekla, da gre v klavnicijo obiskat strica, v resnici pa je kupila tam kri ter rekla, da jo rabi za klobase. Izvošček Ažman, ki je bil zraven, mu je povedal, da je vozil Johano, svetnico iz Vodic. On jo pozna, ker je bil že štirikrat v Vodicah, kamor je peljal radovene ljudi k svetnici. — S tem je pojasnjeno, zakaj v sobi svetnice in posebno njena izdelečna postelja tako smrdi. Vzrok je, da rabi stara kri in zato večkrat vlada tam tak smrad, da ne smejo nikogar pustiti v njeno sobo. Takrat je zamaknjena. To potrdita že omenjena izvoščka in še tudi nekaj drugih izvoščkov ter hotelski služba pri "Slonu", znan pod imenom Francelj, ki je bil tisto jutro tudi navzoč, ko je najela Johana voz. Na klavnievi vede, da je bila tam in kupila kri. Za izvoščko je plačala 2 K. Na klavniciji je govorila s hlapcem Martinom in s služkinjo Lumbarjevo.

Odlizkani gasili. Novomeška požarna bramba je za 25letno zvesto službovanje treh društvenih članov, gg. Jožef Jerele, Ivan Mirtič in Ivan Recelj (izvošček iz Kandije) priredila slavnost, pri kateri so se omnenjenočlani podeličili svetinja. Prvin dve mači je tudi novomeška občina podarila zlatnike po 10 K.

V službi ponesrečil. Dne 11. sept. dopoldne se je uslužbenec okrajne bolnišnice blagajne Jurij Brozovič po Zeleni jami peljal v službi s kolesom. Padel je tako nesrečno, da se je na nogi poškodoval in ni mogel več pošč naprej. Telefonirali so po izvoščka, da ga je prepeljal domov.

Počesar v Legu pri Mokronogu. Počesaril o tem požaru je še poslaviti, da se je v nekem gorenjem posledju našlo mnogo dinamita in dinamitnih patron; orožništvo je to razstreljiva še med požarom pravočasno odstranilo in s tem najbrž veliko nesrečo preprečilo. Požar je uničil eno kobilino, eno tele in enega prašiča. Vse priznane gre ormožniški stražojski Ivanu Brolihu, ki je skočil v gorči hlev, kjer se je že udiral strop, ter vzle lastni smrtni nevarnosti vognju odvezal in rešil te.

Smrtna kosa. Dne 12. sept. ob 11. dopoldne je po dolgi bolezni preminula gospa Vera Tauses, so-poga e. kr. računskega revidenta Frana Tausesa v Ljubljani.

Bikorejska zadružna. V Hrastniku se je na posredovanje delželnega živinorejskega nadzornika Jelovška ustanovila bikorejska zadružna za nakup in skupno reje plemenskih bikov muropolskega pasme. Načelnik je Martin Gričar. K zadružni je doslej pristopilo 20 članov.

Strela ubila devet govedi. V bližini Judenburga na Gornjem Stajerskem je dne 10. sept. strela ubila devet lepih goved, last posestnika Pichlerja v Aichdorfu pri Judenburgu. Živina se je nahajala na paši ter je po času nevihte zbežala pod neko drevo, v katero pa je udarila strela in obenem ubila tudi živino. Posestnik tripl veliko škodo, ker je bilo samo štiri komade zavarovanih.

Od zgradbe belokranjske železnice. V zadnjem času je delo na celi progi zelo napredovalo. Tudi na doslej najbolj zaostalem predem ustanovljenem Novo mesto-Laze se opaža očitven napredok. Od postaje Kandija nazgor proti Rupravu je zgornja zgradba v tolki napredovala, da polagože že tržnice, oziroma so do 4 km že položene. Eden največjih nasipov v tem oddelku, v gozdu v bližini znane Mrvarjeve gostilne na Hribu, je do malega že dogotovljen. Na postaji Kandija napeljujejo vodovod, ker bodo vodo že zdarabili pri stroju za prevažanje materijala. Te dni bo dovršen tudi delo kamnitega podstavka za železniški most na desnem brezu Krke. Napredok se kaže tud.

pri delu razširjenja novomeškega kolodvora. Kurilnica je v glavnem že gotova. Veliki nasip med sedanjam iztočiščem doljenške železnice in novomeškim predorom dobiva čimdalje izrazitejo obliko. Porabiti bodo morali še več materiala s Kapiteljskega hriba, kakor se je prvotno mislio. Tudi na novomeški postaji se urejajo dosedjanji tiri novi razširjeni progi primerno. Na kesunu sredi Krke so morali preurediti srednji podstavek, katerega so primerno povišali. Zunaj železni obod kesona so zdaj tudi odstranili, tako da je ostalo le še spodnje železno obodje, ki sploh ostane v vodi. Novomeški predor bo te dni najbrž tudi v notranjem popolnoma dovršen. Dne 11. sept. dopoldne so napravili več močnih razstrel. V kratkem bodo začeli s pripravami za železni most. Po splošnem munjenju se za 1. maja 1914 določena otvoritev ne bo zakasnila, vsaj za toliko časa, kakor se je še pred dvema mesecema mislilo.

Redek plen. Dne 12. sept. je v dobrevškem lovu (brezovško Barje) pri Ljubljani ustrelil načrtevalec ptice Ivan Robida izredno lepo sovo, veliko uharico, ki meri z razprostrjenimi peruti 170 cm. Žival je moralna prijeteti od drugod, najbrž z juga, ker so te ptice pri nas dokaj redke. Zanimivo je, da je sedela dočela na planem, na nizki jeliši.

STAJERSKO.

Smrtna kosa. V Mariboru je umrl dne 9. sept. Josip Bock, nadreviden južne železnice. — Dne 11. sept. pa je preminula zasebnica Frančiška Lokaj, roj. Soubek, starca 75 let. — V Građen je umrl Vinko Konečni, vpojokjeni sprevidnik južne železnice, v strosti 88 let.

Strateni požar. V mestu Muravu na Gornjem Stajerskem, srednji zgornej Murske doline, je v usnjarni Bondevorovi povzročila eksplozija požar, ki se je hitro izstrelil, ker je bil močan jug. Goretje pričele sosednje hiše Vasoldava, Mittregerjeve in Rodlerjeve, kjer je nastanjena pošta. Domneče in sosednje požarne brambe so z vso silo delale, a kljub temu so pričele še goretji hiše Strakerin, Oli, Rosenkranz, mestna hiša, hramilnica in trgovini Wissiak in Humberger. Bali so se, da celo mesto pogori. Po štirinurnem delu se je posrečilo, da so požar lokalizirali. Iz Judenburga se je z vlastom pripeljala ena stotinja 17. lovskega bataljona na pomoč. Štiri hiše so popolnoma uničene, pet so jih deloma rešili. Škoda je ogromna.

Ljubezni mož. V Saveh pri Sv. Tomažu blizu Ormoža živi posestnik Fran Cajnkar s svojo ženo Marijo, v vedrem prepričju in sovraštvu. Za vsako malenkost dobi ubogo žena od moža par gorših. Neki dan je prišel Cajnkar, kakor po navadi, zelo pijan domov, je vzel kos droga in je silovito pretepal ubogo ženo ter ji je pretjal celo, da jo ubije. Ubožica je komaj ubežala pred surovim možem ter ga je javila ormožnu, katero je suroveža še tisti večer arctirolo. Cajnkarju so dne 8. sept. izročili mariborski okrožni sodniji, kjer se bo moral zagovarjati radi nevarne grožnje.

Bikorejska zadružna. V Hrastniku se je na posredovanje delželnega živinorejskega nadzornika Jelovška ustanovila bikorejska zadružna za nakup in skupno reje plemenskih bikov muropolskega pasme. Načelnik je Martin Gričar. K zadružni je doslej pristopilo 20 članov.

Strela ubila devet govedi. V bližini Judenburga na Gornjem Stajerskem je dne 10. sept. strela ubila devet lepih goved, last posestnika Pichlerja v Aichdorfu pri Judenburgu. Živina se je nahajala na paši ter je po času nevihte zbežala pod neko drevo, v katero pa je udarila strela in obenem ubila tudi živino. Posestnik tripl veliko škodo, ker je bilo samo štiri komade zavarovanih.

PRIMORSKO.

Posledice priležništva. Dne 8. sept. zjutraj se je odigrala v nem puljskem hotelu strašna tragedija. V hotelu sta se nastanila pekovski pomočnik Natalij Damijan, 23 let star, in od svojega moža ločena Mareca Džidič. Zjutraj je zaslišala hotelsko osobje iz same več strelov, nakar so poklicali liva stražnika, ki sta vrata s silo odprla. Nudil se jima je strašen prihor. Pek Damijan je bil v ma-

ki svoje krvi že mrtev; ustrelil se je v levo stran prsi. Njegova pričinjačica Dodje je sedela istotako v mlaiki kar je težko ranjena od kroglice, katero ji je pognal njen ljubimec v telo. Prepeljali so jo v deželno bolnišnico in težko da bi okrevala, mrtvec pa v pokopališko mitvašnico. Samomorilca sta zapustila več pisem. To trajenje dejanje je zopet sad onih Lovrene Trupe, po domače Vigdovih zakonov, ki se v Pulju z lič, na ta način, da si je prerazil neizreceno hitrostjo množino in v britvijo vrat. Samomoril je izvrnil kar se je merodajno oblast že šil iz kesa, ker je pred kratkim toljikrat opozarjalo. Toda vse povodno družinsko prepiranje, v gnezdo te puljske moške svojo ženo tako prepelje, da so jo ravnalne propasti se do danes še ni moralni odpeljati v bolnišnico.

Samomor iz kesanja. V belški okolici se je umoril posestnik Krke, katerega so vlečno dejanje je zopet sad onih Lovrene Trupe, po domače Vigdovih zakonov, ki se v Pulju z lič, na ta način, da si je prerazil neizreceno hitrostjo množino in v britvijo vrat. Samomoril je izvrnil kar se je merodajno oblast že šil iz kesa, ker je pred kratkim toljikrat opozarjalo. Toda vse povodno družinsko prepiranje, v gnezdo te puljske moške svojo ženo tako prepelje, da so jo ravnalne propasti se do danes še ni moralni odpeljati v bolnišnico.

Pčigalec. V Celovcu so zaprli uradne onemoglosti? Radi par o-

se vendar ne gre, da se posta tudi kuga dalje širiti! O težko ranjeni

priležnici se ravno še izve, da ima

svojim pravim možem hčerkico, soko zavaroval. Zgorelo mu je celo

četverinočna včasna, da je začel

la tudi vsa soseska.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse dopisnike cpozarjam, da naj pišejo dopisa s črnilom in na eni strani lista. Stavec ne more nikdo sili, da bi stavil s svinčnikom pisani rckopis.

ISČE SE

pošten Slovenc, pomagač, ki razume mesarski obrt, sekati meso na različne načine. Dobra plača, stalno delo. Ponudbe naj se pošljajo na:

Slovensko zadružno prodajalno, 717 E. 152nd St., Collinwood, Cleveland, Ohio. (24-30-9)

Drvarje se išče

Mellen in Glidden, Wis. \$1.30 od klatfre.

Preskrblimo stavbinski material za sestavljanje kampe za šest ali več.

Lake Superior Iron & Chemical Company, Mellen, Wis.

ROJAKOM

NAZNANJE. Rojakom v Ohio naznajnamo, da jih obišče naš novi potnik

Mr. LEO STRUKELJ, ki je zastopnik Slovene Publishing Company in pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Naroda", kakor tudi druga naročila.

Sedaj se nahaja v Clevelandu, Ohio, in okolici.

Včdno in povsod so šli naši rojaki na roko našemu potniku in ga lepo sprejeli, zato smo uverjeni, da bode tudi novemu potniku na prvem potovanju tako, Rojaka našega novega potnika kar najtopljeje priporočamo.

Slovene Publishing Co.

Jednotini in Zvezini znakovi.

Srednja velikost, zato pa dobro blago in po ceni. En znak stane 15c, 12 pa za \$1.10; zlate značke prodajam pa po \$1 kos. Znake imam prirejene kakor gumbe, ali pa kakor igle za kravate. Imam pa tudi, v začetki priveske vsakovrstnih znakov. Cena priveskom z znakom na eni strani je \$1.75 in na obeh straneh po \$2. Na željo napravim na vsaki strani drug znak. V zalogu imam sledeče znake: K. S. K. J., J. S. K. J., Sv. Barbare v Forest City, Pa., S. N. P. J., S. S. P. Z., S. D. P. Z., S. D. P. D., H. S. Z., Z. S. Z., H. Z. Z. Naslednje v III., N. H. Z. Male zneske pošlje se lahko v poštnih znamkah.

Naslov za značke je:

M. Pogorelc, box 226
Naslov za drugo trgovino je:
M. Pogorelc, 29 E. Madison St., Room 1112
CHICAGO, ILLINOIS.

50,000 KNJIŽIC

Popolnoma Zastonj.

Ta knjižica je vredna \$10.00 vsakemu bolnemu človeku.

IMATE LI

zastrupljeno kri ali sifilis, triper, splošno ostatečnost, gubitek življenjskega soka, nočni gubitki, izgubo moške kreposti, impotenco, atrofijo, strukturo, revmatizem, organsko bolezni, bolezni na jetrih, v želodcu, mehurju ali na ledvicah?

Ako imate bolezine v krizi, izgubo appetita, grenačko v ustih, glavobol; ako vam prihaja slab, nimata spanca, trudno in težko telo zjutraj, ako ste zdelan, dobiti morete to knjižico. V laško razumljivem jeziku vam pove zakaj trpite to brezplačno knjižico. Ta knjižica pove kako možete biti moralni pisati po to izvrstno knjižico. Možje, kateri se namevarjajo ženitni—bolečni možje—možje, kateri se večkrat vprijajajo in prihajajo pozno domov—možje, kateri so slabotni, nervozni in operšani—možje, kateri ne morejo delati ne uživati življenja v polni meri—vsi ti možje bi moralni pisati po to brezplačno knjižico. Ta knjižica pove kako možje unitejo svoja življenja, kako dobiti boljšo življenje, kako dobiti popolno in trajno zdravje, moč in krepost v zelo kratkem času in po nizki ceni. Ako hočete biti mož med možmi, ta knjižica je vam pove.

Ne dajte svojega težko prisluženega denarja za neredna zdravila dokler ne prečitate te knjižico. Prihranila Vam bodo mnoge denarja in vam razodela, kako lahko postanete močan in krepak mož. Zapomnite si: Knjižica se dobi popolnoma zastonj. Mi plačemo poštnino. Na ovitku ni zdravnikovega imena. Nihče ne bo vedel, kaj je razen vas. Zapišite spodaj razločno svoje ime in naslov spodaj na kupljeno.

Pošljite Nam Ta Kupon še Danes.

DR. JOS. LISTER & CO., Aus. 400, 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Zanima me vaša ponudba, s katero nudite zdravilno knjižico brezplačno,

in prosim, pošljite mi jo takoj.

Ime . . . . .

Naslov . . . . .

Država . . . . .

Skrivnosti Pariza.

Slika iz nižin življenja.

Spisal Eugene Sue. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

(Nadaljevanje.)

— Le poglejte! — jo je prekinil Rudolf.

— Pustite jo, da se izgovori. Nadaljuj žena!

— Prišla sem do št. 17, in pustila Hronca na straži. — Bilo je že svetlo. Potrkaša sem na mala vratice, ki imajo tečaje na zunanjih strani. Nič. Pozvoma sem, nakar mi je odprl vratar, velik, debel mož, star kakih petdeset let, z rdečkastimi zalizev in veliko plešo. Predno se je to zgodilo, sem utaknilo svojo avbo v žep, da bi izgledala kot sedala. Kakorhitro mi je portir odprl, sem začela upiti in jokati, češ, da sem zgubila svojega papagaja. Frčal je iz vrta na vrt. Prosila sem ga, če bi mi dal dovoljenje, da bi pregledala v njegovem vrtu.

— Hum! — je spregovoril Učitelj ponosno — kaka ženska je to!

— Pa je res premetena — je pristavil Rudolf — no, kaj je bilo potem?

— Vratar mi je dovolil iskati papagaja. Letala sem semtertja po vrtu in natančno pazila na vsako malenkost. Hiša ima šest oken v pritličju in štiri okna v klet. Pred steklenimi vratmi sta dva stebra.

— Popolnoma pravilno — je pripomnil Rudolf.

— Na levi strani dvorišča je vodnjak. Ker ni tam na zidu nobenega ograja, bi se lahko rabila vrv, če bi se ne moglo iti nazaj skozi vrata.

— V hiši si bila? V hišo je šla, mladi mož! — se je vedno bolj čudil Učitelj.

— Na vsak način sem bila notri. Ker nisem našla papagaja, sem se napravila utrijevo in napol nezavestno. Vratar mi je dovolil, da sem se vsebla na prag. Dobri mož mi je prinesel kozačec vina in vode. — Samo vode, gospod — sem mu rekla. Vratar me je nato peljal v predstavo — vsepovod same preproge, kar je seveda za naš slučaj izvrstno. Vsa okna lahko pobijemo, pa se ne bo čulo nebenega rototanja. Na levo in desno so vrata z navadnimi ključavnicami. Odprejo se, samo če človek pihne vanje. V ozadju so debla vrata, močno zaklenjena. Dihalo je po denarju. V culi sem imela vosek —

— Vosek je imela, mladi mož. Nikdar ne gre brez voska nikam, mladi mož — je rekel Učitelj.

Sova je nadaljevala:

— Začela sem kašljati, tako zelo kašljati, da sem se morala nagniti na steno. Ko je vratar to slišal, me je vprašal, če hočem sladkorja. Najhrže je iskal žlico, ker je srebro žvenketalo. V desni sobi je zlatnina, ne pozabi ljubček! Kašljajoča sem se slednjič približala vratom — v petti sem imela kos voska — tukaj je odtis. Če ga rečem, rabimo danes, ga bomo rabili drugi pot.

— Ali so ta vrata k denarju? — je vprašala Sova.

— Da, ta vrata so — je pritrdil Rudolf.

— Pa to se ni vse — je nadaljevala Sova. — Ko sem stopila k oknu, sem videla skozi odprta vrata na mizi druge sobe več polnih denarnih vrečic. Tako natančno sem videla, kot vidim sedaj tebe, možiček. — Najmanj dvanajst jih je bilo.

— Kje je Hronec? — se je oglašil Učitelj.

— Se vedno je na straži v nekaki luknji, dobra dva koraka od vratnih vrat. — V temi vidi kakor mačka. V slučaju, da pride kdo medtem v hišo, bo naju takoj obvestil.

— Dobro.

Komaj je spregovoril Učitelj to besedo, je že planil na Rudolfa, ga zgrabil za vrat in ga pačnil v votlini, ki je bila za mizo.

Napad se je izvršil tako bliskovito, tako nepričakovano, s tako silno močjo, da se Rudolf ni mogel popolnoma nič vstavljan.

Sova je od strahu zakričala.

Tako nato je stopil Učitelj na stopnice vodeče v klet in pazljivo poslušal.

— Ljubček, pazi! — je zaklicala Sova in se sklonila nad odprtino — potegni bodalo.

Ropar ni odgovoril.

Od začetka se ni nicesar slišalo, nato se nekje zaškripala zarjava vratna in zopet je vse utihnilo.

Medtem se je popolnoma stemnilo. Sova je pričigala malo svetlico, ki je razširjala model sijaj po sobi.

Iz kleti, kaker da bi vzrastel iz tal, je stopil Učitelj.

Sova ni mogla zadržati vzkliku groze in presenečenja pri pogledu na ta bleš, nakanek, strahovit obraz v katerem je žarelo dvoje prodirajočih oči. Kmalu nato je prišla k sebi in mu rekla z nekim pošastnim laskanjem:

— Strašen mera biti, — ker sem se te celo jaz z balza.

— Naglo v alejo Udov! — je zapovedal ropar in porinil preko vrat železen zapah; v eni ur bi že mogoče prepozno.

V.

V kleti.

Rudolf je bil obležal po silnem padcu nezavesten v podnožju stopnic.

Učitelj ga je nato vlekel do uhoda še nižje ležeče kleti, ga pačnil vanjo in zaklenil debela, s železom okovana vrata. Za tem se je vrnil k Sovi, s katero se je takoj nameraval podati na rop.

Cez dobro uro se je Rudolf polagoma zavedel na mrzljih kamenitih tleh. Krog njega je vladala popolna tema. S težavo se je vse del na zadnjo stopnico in začel premišljevati, kaj se je zgodilo z njim. K sreči si ni zlomil nobenega uda. Poslušal je, pa ni slišal ničesar, razen nekega skrivnostnega šumljanja.

Od začetka vedel, kaj to pomeni.

Cimboli se mu je jasnilo v glavi, tembolj se je domisljal različnih okolišen.

Toda ko je pa začutil pri nogah nekaj mrzlega, je bil hipoma nejasnem: voda mu je segala do gležnjev.

V grozni tišini se je šumenje razločno slišalo. Voda je drla v kleti! Seina je naraščala in ta prostor se je nahajal nižje kot njena površina.

Ta preteča nevarnosti je Rulofu takoj vrnila zavest. Bliskovito je planil po vlažnih stopnicah. Na vrhu je zadel v vrata in jih je streljal. Vratna se niso premaknila v svojih želenih tečajih.

Tem brezupremnemu položaju je najprej pomisli na Murfa.

— Ce se ne nazi, ga bo razbojniki ubil, in jaz — jaz sem povzročil njegovo smrt! — Ubogi Murf!

Z vso silo se je uprl z rameni v vrata, toda niso se ganila.

Upajoč, da bo v kleti kaj našel, kar bi mu služilo za uporo, se je vrnil. Na predzadnji stopnici je zadel z nogo v par okroglih elastičnih telec, ki so takoj pobegnila; bile so podgane, ki jih je voda pregnala iz luknen. Pretipal je vse stene in stal pri tem skoraj do kolen v vodi; nicesar ni našel. V groznom obupu je odšel nazaj proti vratom in pri tem štel stopnice. Bilo jih je trianšt — tretjto je že pokrivala voda.

Trianšt! nesrečno število! — V nekaterih slučajih so celo najmočnejši duhovi praznoverni; tudi Rudolf je smatral to število za

znamenje nesreče. Nato je znova pomisli na Murfa. Zastonj je iskal odprtine med vrati in podom; les je mokrota tako prepojila, da so se neprodrično zapirala.

Zakričal je na vso moč, misleč, da ga bodo čuli gostje v krēmi in nato poslušali.

Slušal ni nicesar razen zamolklega, neprestanega šumenja vode, ki je vedno bolj naraščala.

Utrjen se je naslonil na vrata. Jokal se je za prijateljem, katerega je mogoče zločine že umoril in brido obžaloval svoje predrzne načrte. Z bridkostjo je pomisli na tisoč dokazov Murfove udanosti, ki je, bogat in ugleden, zapustil svojo ženo in otroka, saj mož je zamegal iti živnj.

Voda je naraščala; samo pet stopnje je bilo še prostih. Če se je zravnal pri vratih, je segal z glavo do stropa. Natančno je zamogel izračuniti, keda ga bo dohitela smrt, počasna, nema, strašna smrt.

Spomnil se je pištol, ki ju je imel pri sebi. Potipal se je — pištol nikoder. Mogoče jih je bil izgubil pri padcu, mogoče mu jih je odvezel Učitelj.

Če bi ne bil Murfa, bi z lahkoto pričakal smrt. — Zivel je dovolj, vroč je bil ljubček — delal je dobro in hotel je, Bog sem ve!

(Dalje prihodnjič.)

Za smeh in kratek čas.

Iz pisarne.

Tipkarica: Prosim gospod Šef, da bi mi dovolili nekaj dni posbenega dopusta... Jaz se omožim.

Šef: Zakaj se pa niste omožili prejšnji mesec, ko ste imeli štiri dni dopusta?

Tipkarica: Ker si nisem hotela dopusta pokvariti.

O jo!

Ona: — Včasih se največji dejstvo je, da bodoči poroči z izredno krasno žensko.

Ona: — Kako se zna vendar prilizovati!

Vražanje.

Trgovcev vidi zvečer pri pregledovanju blagajne, da njegov sostrudnik ves dan ni nicesar prodal.

— Ljubi gospod, mu reče, povejte mi le eno: ali imam jaz trgovino in ste vi moj prodajalec, ali imam jaz muzej in ste vi moj konzervator?

Otroci.

— Za obupati mi je! Preko dve stote fotografij, je v tem albumu, pa nobena ni od kakega bogatega strica.

Prava prilika.

— Ljubček, ti pa v spanju govoris.

— Seveda, ker ne pride do drugače do besede.

To je glavno.

— Oh, prijateljica... spoznala sem idealnega človeka... Mlad, lep, eleganten, premožen, ljubezenjiv, ne kadi, ne piše, ne igra, ne ponočuje...

— Vzemi ga vendar!

— Ob, ko pa ima eno veliko napako, da se — neče oženiti.

Vzdih.

Prijatelj godbe.

— Zakaj si se pa informiral v gledališču, katerega prostora se najboljše sliši godba?

— Ker nočem tam sedeti.

S CE STE.

— Gospodična, ali Vas noče ubogati pes?

— Le povabite me na večerjo, pa boste videli, kako bo šel z menoj.

HARMONIKE

bodisi kakornekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižji cenah, a delo trečino in zanesljivo. V popravu zancišču v skladu z zanesljivo, ker sem že nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravki vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računalom po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 E. 62nd St., Cleveland, O.

Hamburg-American Line.

 Edina direktna proga med NEW YORKOM in HAMBURGOM, PHILADELPHIO in HAMBURGOM, BOSTONOM in HAMBURGOM oskrbljena s parniki na dva vijaka:

Kaisar Augusta Victoria, Amerika, Amerika, President Grant, President Lincoln, Cleveland, Cincinnati, Prateria, Patricia, Pennsylvania, Graf Valdersee, Prince Oskar in Prince Adalbert, katerim sledi v kratkem nov parnik na štiri vijke in turbo

IMPERATOR

919 čevljov dolg, 50.000 ton, največji parnik na svetu.

Izvrstno poslovanje. — Niske cene. — Dobra postrežba.

Za vse podrobnosti obrnite se na:

Hamburg-American Line,
41-45 Broadway, New York City
ali lokalne agente.

VAŽNO ZA VEŠAKEGA SLOVENCA

Vsek potnik, ki potuje skozi New York bodisi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče

PRVI SLOVENSKO-HEVATSKI HOTEL

AUGUST BACH,
145 Washington St., New York,
Corner Cedar St.

Na razpolago so vedenje kuhinje in dobra domača hrana po nizkih cenah.

Pozor, rojaki!

 Dobila sem iskalo Washington na svoje sodržine, vila, aerialno stolpico, kjer je jaz, in se z njo vila orava in koristimo. Pa dolgem času sem po naredil, da ostremo vila, da ne resnično voda resnično voda, da ne voda, da ne voda, da ne voda,